

Limba și literatura latină

ANUL I

Limba latină. Morfologie

Istoria Romei antice

Literatura latină. Teatrul

Curs practic:

- Fonetică

- Exerciții gramaticale

- Interpretare texte

Cultură și civilizație antică greacă

ANUL II

Limba latină. Sintaxa

Literatura latină. Proza

Curs practic:

- Retroversiune

- Exerciții gramaticale

- Interpretare texte

ANUL III

Limba latină. Lexicologie

Limba latină. Istoria limbii

Literatură latină. Poezia

Curs practic:

- Traduceri

Curs opțional literatura latină. Dinamica genurilor literare latine

Curs opțional limba latină. Epigrafie latină

ANUL I

DENUMIREA DISCIPLINEI : LIMBA LATINĂ - MORFOLOGIE

NUMĂR CREDITE: 4

AN / SEMESTRU: an I, sem. I

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c., 1 s.

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: formarea competențelor teoretice care să permită situarea și definirea domeniului *morfologiei* în ansamblul științelor limbajului; asimilarea conceptelor teoretice și operaționale din domeniul morfologiei, în general și, în special, din domeniul morfologiei latine; accentuarea caracterului sintetic al limbii latine prin contrastivitate cu analitismul principalelor limbi romanice cunoscute; însușirea grilelor de analiză și de interpretare a fenomenelor lingvistice referitoare la evoluția limbii latine și la necesitatea reorganizării ulterioare a morfosintaxei limbilor romanice; formarea deprinderilor de analiză morfosintactică a unui enunț.

CONȚINUT: 0. Sincronie și istorie: noțiuni introductive de istorie a limbii latine; tranziția spre limbile romanice. 1. PRELIMINARII 1.1. Delimitarea domeniului *morfologiei* între științele limbajului. Concepte operaționale: afix, morfem, desinență, axa paradigmatică, altenanță vocalică / consonantică etc.; 1.2. Structura morfologică a cuvântului; 1.3. Categorii gramaticale; 1.4. Tipuri gramaticale; 1.5. Prepoziție și desinență cazuală. 2. SUBSTANTIVUL 2.1. Caracteristici morfo-sintactice și semantice; 2.2. Clasificarea în declinări a substantivului: 2.2.1. Tipuri flexionare nominale în latina clasică; 2.2.2. Tipuri de flexiune în latina târzie. 2.3. Flexiunea substantivului: 2.3.1. Categoria gramaticală a *genului*; 2.3.2. Categoria gramaticală a *numărului*; 2.3.3. Categoria gramaticală a *cazului*; 2.3.4. Exprimarea categoriilor gramaticale ale substantivului. 3. ADJECTIVUL 3.1. Clase semantico-sintactice de adjective; 3.2. Flexiunea adjectivului: 3.2.1. Clase flexionare; 3.2.2. Gradele de intensitate. 4. PRONUMELE 4.1. Aspecte definitorii; 4.2. Categoriile gramaticale ale pronumelui: *persoana, genul, numărul, cazul*; 4.3. Flexiunea pronominală: 4.3.1. Pronumele personal; 4.3.2. Pronumele reflexiv; 4.3.3. Pronumele posesiv; 4.3.4. Pronumele demonstrativ; 4.3.5. Pronumele relativ și interogativ; 4.3.6. Pronumele nehotărât. 4.4. Comportamentul discursiv al pronumelui în latina clasică. 4.5. Tipuri pronominale flexionare întâlnite în latina târzie. 5. (PRE)DETERMINANȚII NUMELUI 5.1. Adjectivele pronominale; 5.2. Numeralul. 6. Verbul sum, esse, fui și compuzii lui.

SEMINAR: 1. Principalele trăsături morfologice și fonetice ale substratului italic. Substratul etrusc, grec și celt. 2. Analiza morfematică a cuvântului latin. Scurtă expunere teoretică. Aplicații. 3. Tipuri flexionare nominale în limba latină. Aplicații. 4. Flexiunea numelui. Exprimarea categoriilor gramaticale nominale. Aplicații. 5. Exprimarea gradelor de intensitate (pozitiv, comparativ, superlativ) ale adjectivului în limba latină. Aplicații. 6. Caracteristici morfo-sintactice și semantice ale pronumelui și adjectivului pronominal latin. Aplicații. Anaforic și deictic la Pliniu cel Tânăr în *Epistula VI, 16*. 7. Morfosintaxa grupului nominal în limbile romanice. Scurtă expunere teoretică. Aplicații.

LIMBA DE PREDARE: româna

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE: Academia Republicii Populare Române (1965-1969), *Istoria limbii române*, vol. I (ILR I): *Limba latină*; vol. II (ILR II): A. *Latina dunăreană*, B. *Româna comună*, C. *Influente*, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, Al. Rosetti, redactor responsabil.

Bidu-Vrănceanu, Angela, Călărașu, Cristina, Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, Mancaș, Mihaela, Pană Dindelegan, Gabriela (2001), *Dicționar de științe ale limbii (DSL)*, București, Editura Nemira.

Ernout, A. 2014. *Morphologie historique du latin*, Paris, Librairie Klincksieck,

Fischer, Iancu (1985b), *Morfologia istorică a limbii latine*, București, Tipografia Universității București (TUB).

Iorgulescu, Alexandra (2006), *Noțiuni de morfologie a limbii latine*, Craiova, Editura Universitaria..

Popescu, Mihaela (2007), *Noțiuni de morfologie a limbii latine. Grupul nominal*, Craiova, Editura Universitaria.

Manoliu Manea, Maria (1971), *Gramatica comparată a limbilor romanice*, București, Editura Didactică și Pedagogică. Strechie, Mădălina, *Limba unei culturi și civilizații antice: limba latină-curs practic*, Craiova, Editura Universitaria, 2013.

DENUMIREA DISCIPLINEI : LIMBA LATINĂ - MORFOLOGIE

NUMĂR CREDITE: 4

AN / SEMESTRU: an I, sem. II

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c., 1 s.

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: formarea competențelor teoretice care să permită situarea și definirea domeniului *morfologiei* în ansamblul științelor limbajului; asimilarea conceptelor teoretice și operaționale din domeniul morfologiei, în general și, în special, din domeniul morfologiei latine; accentuarea caracterului sintetic al limbii latine prin contrastivitate cu analitismul principalelor limbi romanice cunoscute; însușirea grilelor de analiză și de interpretare a fenomenelor lingvistice referitoare la evoluția limbii latine și la necesitatea reorganizării ulterioare a morfosintaxei limbilor romanice; formarea deprinderilor de analiză morfosintactică a unui enunț.

CONȚINUT: 1. ADVERBUL: 1. 1. Formarea adverbelor; 1. 2. Gradele de intensitate. 2. ELEMENTE DE RELAȚIE: 2. 1. Prepoziția: 2. 1. 1. Caracteristici morfo-sintactice și semantice; 2. 1. 2. Prepoziție și desinență cazuală; 2. 1. 3. Evoluția la sintetic la analitic în limbile romanice; 2. 2. Conjunția: 2. 2. 1. Caracteristici morfo-sintactice și semantice; 2. 2. 2. Tipologia relațiilor sintactice în latina clasică: relația de non-dependență sau de coordonare; relația de dependență sau de subordonare. 3. VERBUL: 3. 1. Caracteristici morfo-sintactice și semantice ale verbului latin. 3. 2. Conjugările; 3.3. Categoriile gramaticale exprimate de verbul latin: categorii gramaticale verbo-nominale: *numărul, persoana*; categorii gramaticale specifice verbale: *mod, timp, aspect, diateză*; 3.4. Structura paradigmatică a verbului latin: Tema de *inflectum*. Tema de *perfectum*, Tema de supin; 3. 5. Flexiunea verbală în latina clasică: verbe regulate, verbe neregulate, conjugarea perifrastică activă / pasivă. 4. REORGANIZAREA SISTEMULUI VERBAL ÎN LIMBILE ROMANICE.

SEMINAR: 1. Caracteristici morfo-sintactice și semantice ale adverbului în limba latină. Scurtă expunere teoretică. Aplicații. 2. Prepoziția. Relații sintactice exprimate sintetic *versus* relații sintactice exprimate analitic în cadrul grupului nominal în latină și în limbile romanice. Aplicații. 3. Exprimarea relațiilor sintactice de non-dependență, respectiv, de dependență în limba latină. Aplicații. 4. Structura paradigmatică a verbului latin. Scurtă expunere teoretică. Aplicații. 5. Mod, timp, aspect în limba latină. Aplicații. 6. Exprimarea categoriei gramaticale a diatezei în latină și în limbile romanice. Aplicații. 7. Morfosintaxa grupului verbal în limbile romanice. Scurtă expunere teoretică. Aplicații.

LIMBA DE PREDARE: româna

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE:

Academia Republicii Populare Române (1965-1969), *Istoria limbii române*, vol. I (ILR I): *Limba latină*; București, Editura Academiei Republicii Populare Române, Al. Rosetti, redactor responsabil.

Creția, Gabriela (1999), *Morfologia istorică a verbului latin*, București, Editura Universității din București.

Ernout, A. 2014. *Morphologie historique du latin*, Paris, Librairie Klincksieck,

Iorgulescu, Alexandra (2006), *Noțiuni de morfologie a limbii latine*, Craiova, Editura Universitaria.

Mellet, S. / Joffre, M. -D., Serbat, G. (1994), *Grammaire fondamental du latin. Le signifié du verbe*, Paris -Louvain, Peeters.

Manoliu Manea, Maria (1971), *Gramatica comparată a limbilor romanice*, București, Editura Didactică și Pedagogică.

DENUMIREA DISCIPLINEI: ISTORIA ROMEI ANTICE

NUMĂR DE CREDITE: 4

AN / SEMESTRU: an I, sem. I

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c, 1 s.

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVELE CURSULUI ȘI SEMINARULUI: studenții să-și însușească principalele noțiuni despre civilizația romană și a perioadelor istoriei romanilor; cunoașterea rolului Romei în bazinul mediteranean și a principalelor trăsături ale democrației romane, instituțiilor romane; interpretarea cauzelor fondării Romei; înțelegerea drepturilor cetățeanului roman; explicarea și interpretarea religiei, moravurilor, armate; caracterizarea principalelor forme politice ale Romei antice: regalitatea republica și imperiul; interpretarea rolului armatei, dreptului, politiciii, averii în cadrul statului roman; comparația civilizației latine cu late civilizații din bazinul mediteranean; exemplificarea receptării civilizației latine în civilizația românească; comparația unor oameni politici roman și a măsurilor acestora; înțelegerea reformelor în cadrul societății romane; utilizarea adecvată a termenilor specifici referitori la civilizația latină

CONȚINUT CURS: Începuturile Romei; Societatea și instituțiile; Moravuri, modul de viață, distracții; Economia și politica; Războaiele romanilor; *Pax romana*;

CONȚINUT SEMINAR: Legenda întemeierii între mit și adevăr; Armata; Dreptul roman; Religia romanilor; Provinciile și organizarea administrativă; Războaiele civile; Știința romană.

LIMBA DE PREDARE: româna

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE:

Bordet, Marcel, *Istoria Romei Antice*, Traducere: Maria Ivănescu, Editura Lider, București, fără an.

Cizek, Eugen, *Mentalități și instituții politice romane*, traducere în limba română Ilieș Câmpeanu, Editura Globus, București, 1998.

Idem, *Istoria Romei*, Editura Paideia, București, 2002.

Grimal, Pierre, *Civilizația romană*, vol. I., traducere și note de Eugen Cizek, Editura Minerva, București, 1973.

Iordănescu, Teodor, *Viața privată în Imperiul Roman*, Editura Vestala, București, 2003.

****Larousse. Dicționar de civilizație romană*, Jean-Calude Fredouille, profesor la Universitatea Paris X-Nanterre, Traducere de Șerban Velescu, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000.

Strechie, Mădălina, *Noțiuni de civilizație latină*, Editura Universitaria, Craiova, 2008.

Idem, *Oameni politici ai Romei Antice (Lideri, instituții, mentalități)* Editura Universitaria, Craiova, 2008.

DENUMIREA DISCIPLINEI : LITERATURA LATINĂ. TEATRUL

NUMĂR CREDITE: 4

AN / SEMESTRU: an I, sem. II

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c., 1 s.

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Evoluția teatrului latin, originile comediei și tragediei latine.

CONȚINUT: CURS. Începuturile literaturii scrise și primii scriitori "profesioniști": A. Claudius Caecus, Livius Andronicus, Cnaeus Naevius. Traduceri și adaptări din literatura greacă. Comedia latină cultă (*fabula palliata*). Comediografuli latini: Plaut și Terențiu. Caecilius Statius (prezentare generală). Tragedia latină în a doua ei fază (după încercările lui Livius Andronicus și C. Naevius): Quintus Ennius, Marcus Pacuvius și Lucius Accius (Attius). Epoca de maturitate a tragediei latine: Lucius Annaeus Seneca.
SEMINAR: Titus Maccius Plautus. Analize de text: *Ulcica*, *Amphitruo*, *Miles gloriosus*, *Menaechmi*. Influența lui Plaut în literatura universală. Intertextul plautin la Shakespeare (*Menaechmi* și *Comedia erorilor*), Molière (*Avarul*, *Amphitryon*).

-**Titus Terentius Afer.** Analize de text. **Lucius Annaeus Seneca.** Analize de text. Influența asupra literaturii universale.

LIMBA DE PREDARE: româna

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE:

****Arte poetice. Antichitatea* (antol. de D.M. Pippidi), Editura Univers, București, 1970.

Cizek, Eugen: *Seneca*, Editura Albatros, București, 1970.

Grimal, Pierre: *L. Annaeus Seneca - conștiința Imperiului*, Editura Științifică, București, 1992.

Popa, Marian: *Comicologia*, Editura Univers, București, 1975.

Vianu, Tudor: *Din istoria unei teme poetice: „lumea ca teatru”*, în *Studii de literatură universală și contemporană*, Editura Academiei, București, 1963, ediția a II-a, pp. 123-137.

Zamfirescu, Ion: *Istoria universală a teatrului*, vol. I, *Antichitatea*, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1958.

DENUMIREA DISCIPLINEI: LIMBA LATINĂ – CURS PRACTIC: FONETICĂ

NUMĂR CREDITE: 1,5

AN / SEMESTRU: I, 1

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Acest curs practic își propune: să transmită noțiunile de bază cu privire la sistemul fonologic al latinei clasice, în principal, dar și al unor faze anterioare sau posterioare; să transmită cunoștințele de bază privitoare la prosodia și metrica latină necesare pentru formarea abilităților pentru înțelegerea mecanismelor scandării versurilor latinești; să transmită cunoștințele necesare pentru înțelegerea importanței cunoașterii foneticii limbii latine pentru studiul limbii române și al limbilor romanice.

CONȚINUT: Limba latină - limbă indo-europeană. Periodizarea evoluției limbii latine. Limbile italice i.e., trăsături lingvistice comune. Alfabetul latin. Sistemul fonologic al latinei. Sistemul vocalic și evoluția lui. Diftongii. Reguli generale și reguli speciale pentru cunoașterea cantității silabelor. Sistemul consonantic și evoluția lui. Accentul: definiția, tipuri, reguli generale și reguli speciale de accentuare. Silaba. Schimbări fonetice. Noțiuni de prosodie și metrică. Aplicații.

LIMBA DE PREDARE: româna

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE: Fischer, I., *Latina dunăreană*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985, pp. 58-78.
 *** *Istoria limbii române*, vol. I, *Limba latină*, Editura Academiei, 1965, pp. 17-27.
 Halichias, Ana-Cristina. 2011. *Elemente de fonetică și morfosintaxă latină*, București, Editura Universității din București.
 Juret, A. C., *Manuel de phonétique latine*, Paris, 1921.
 Monteil, Pierre, *Éléments de phonétique et de morphologie de latin*, Éditions Nathan, Paris, 1986, pp. 41-113.
 Niedermann, Max. *Précis de phonétique historique du latin*, Librairie Klincksieck, Paris, 1906.
 Rosetti, Al., *Istoria limbii române*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1986, pp. 89-127.
 Simenschy, Th., Ivănescu, Gh., *Gramatica comparată a limbilor indoeuropene*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981, pp. 199-251.
 Touratier, Ch. 2008. *Grammaire latine*, Paris, Éditions Sedes.
 Wald, Lucia, Slușanschi, D., *Introducere în studiul limbii și culturii indo-europene*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1987, pp. 51-59, 208-222.

DENUMIREA DISCIPLINEI : LIMBA LATINĂ. CURS PRACTIC. EXERCIȚII GRAMATICALE

NUMĂR CREDITE: 1,5

AN / SEMESTRU: an I, sem. I

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c. p.

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Introducerea studenților din anul I la secția de Latină ca specializare B în gramatica descriptivă a limbii latine. Acest curs practic este dedicat morfologiei latine, orele consacându-se prezentării problemelor gramaticale planificate, concomitent cu rezolvarea unor exerciții, traducerea unor enunțuri constituite special cu finalitate didactică. Studenților li se cere participare asiduă la activitatea de rezolvare a exercițiilor selectate conform temelor de studiu propuse. În primul semestru din anul I, în condițiile unui număr redus de ore de limbă latină în învățământul preuniversitar, rolul cursurilor practice de latină ca specializare B este de a fixa informațiile de limbă latină, de a-i ajuta pe studenți să lucreze corect cu morfologia latină, pentru a traduce sau a construi singuri texte în limba latină. Am publicat, de-a lungul anilor, mai multe manuale de învățarea limbii latine. Acestea conțin și exerciții de morfologie și de sintaxă latine, însoțite de rezolvarea lor. Adesea aleg pentru studenți teme de casă din aceste manuale, prin care să aplice informațiile primite la facultate.

CONȚINUT: Exerciții gramaticale cu privire la morfologia latină, după următorul grafic:

1-2. Substantivul latin. Tipurile flexionare în limba latină. Desinențe cazuale pentru cele cinci tipuri flexionare. **3.** Adjectivul latin. Clase de adjective și tipurile flexionare corespunzătoare. Gradele de comparație. **4.** Determinarea nominală. Pronumele și adjectivele pronominale latine. Pronume personale și reflexive. Pronume demonstrative. **5.** Pronume posesive. Pronume relative. Pronume interogative. Pronume nedefinite. **6.** Numeralesle latine (forme flexionare și neflexionare). **7.** Adverbul latin. Formarea adverbilor. Comparația adverbială. **8.** Introducere în morfologia verbului latin. Tipuri flexionare. Analiza morfematică. Categorii gramaticale. **9.** Desinențe active și medio-pasive. Verbe mediale. **10.** Moduri personale Indicativ și Conjunctiv. Temele de prezent și perfect. **11.** Modul imperativ. Moduri nepersonale. Perifraze verbale. **12.** Verbele *esse, posse, ferre, ire, habere*. **13.** Prepoziții și conjuncții latine. **14.** Verificarea cunoștințelor.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE: M. Banniard, *Du latin aux langues romanes*, Nathan, Paris, 2002.

I. Bujor&Fr. Chiriac, *Gramatica limbii latine*, Editura Științifică, București, 1971

G. Creția, *Morfologia istorică a verbului latin*, Editura Universității din București, 1999

J. Gaillard, J. Cousteix, *Grammaire du latin*, Nathan (Scodel), Paris, 1992.

Conf. Univ. Dr. Șt. Cucu, *Limba latină pentru juriști* (Curs practic), Ed. Fundației România de Mâine, București, 2000

Ioana-Rucsandra Dascălu, *Curs introductiv în limba latină*, Ed. Universitaria, Craiova, 2009 (ediția a II-a, revizuită și adăugită).

Ioana-Rucsandra Dascălu, *Lingua Latina-Latine Loqui-Latinitas* (Curs de limbă latină), Craiova, Editura Universitaria, 2011.

Annette Flobert, *Latin grands débutants-Méthode et entraînement en 24 leçons suivies d'exercices corrigés*, Ellipses Marketing, Paris, 2008.

Hans H. Ørberg, *Lingua Latina* (Per se illustrata), Pars I : Familia Romana, Domus Latina Anno MMV (Dania, Grenaa). M. Pârlog, *Gramatica limbii latine*, Editura All, București, 1996

J.A.N. Rasquin, *Manual de latină juridică*, București, Editura Uniunea Latină, 2003.

Gh. I. Șerban, *Culegere de texte latine (pentru elevi și studenți)*, Galați, Editura Porto-Franco, 1995.

C.S. Rizea, *Lingua Latina*, Ed. Universitaria, Craiova, vol. I (2003), vol. II (2005), vol. III (2006)

Gh. Șerban, *Curs practic de limbă latină* (Pentru elevi și studenți), Editura Porto Franco, Galați, 1998

Ch. Touratier, *Grammaire latine - Introduction linguistique à la langue latine*, Ed. Sedes, Paris, 2008.

V. Väänänen, *Introduction au latin vulgaire*, (troisième édition revue et augmentée), Éditions Klincksieck, Paris, 1981.

DENUMIREA DISCIPLINEI: CURS PRACTIC. INTERPRETARE DE TEXTE

NUMĂR DE CREDITE: 1,5

AN / SEMESTRU: an I, sem. II

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c.p.

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: deprinderea și aprofundarea noțiunilor gramaticale esențiale ale limbii latine; recunoașterea părților de vorbire latinești și a caracteristicilor acestora; capacitatea de analiză și comparație a limbii latine în raport cu celelalte limbi romanice; analiza substantivelor, pronomelor, adjectivelor, verbelor selectate din texte aplicative; însușirea noțiunilor de sintaxă; traducerea facilă din textele care aparțin istoricilor latini; cunoașterea principalelor aspecte din viața și opera autorilor studiați; recunoașterea, analizarea, explicarea și interpretarea construcțiilor sintactice ale cazurilor și ale frazei.

CONȚINUT: Traducerea, interpretarea și analiza morfologică din *De bello civili*, de Caius Iulius Caesar; traducerea, interpretarea și analiza morfologică din *Reges* de Cornelius Nepos; traducerea, interpretarea și analiza morfologică din *Epistulae* de Caius Sallustius Crispus; traducerea, interpretarea și analiza morfologică din *Ab Urbe condita* de Titus Livius; traducerea, interpretarea și analiza morfologică din *Panegyricus* de Caecilius Plinius Secundus; traducerea, interpretarea și analiza morfologică din *Germania* de Cornelius Tacitus; traducerea, interpretarea și analiza morfologică din *Vita divi Augusti* de Caius Suetonius Tranquillus; traducerea, interpretarea și analiza morfologică din *Breviarium historiae romanae* de Eutropius; traducerea, interpretarea și analiza morfologică din *Historia Augusta*;

traducerea, interpretarea și analiza morfologică din *Historia romana* de Ammianus Marcellinus.

LIMBA DE PREDARE: româna

EVALUARE: colocviu

BIBLIOGRAFIE:

http://www.thelatinlibrary.com

*** *Proză istorică latină. Caesar-Sallustius-Titus Livius-Quintus Curtius-Tacitus-Suetonius.* În românește de Radu Albala. Studiu introductiv și note bio-bibliografice de Mihai Nichita, Ediția a II-a, Editura pentru Literatură Universală, București, 1965.

Sallustius, Crispus, Caius, *Operele lui Caius Sallustius Crispus*, Traducere din limba latină precedată de un studiu introductiv de Fr. Chiariac, Tipografia Neamului Românesc, București, 1924.

Sergiu, Pavel, Dan, *Spiritul Romei. O privire comparativă asupra gândirii politice și faptei unui popor. TITUS LIVIUS, CORNELIUS TACITUS, PLINIUS CEL TÂNĂR.* Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1979.

Suetonius, *Viețile celor doisprezece cezari*, Traducere din limba latină, prefață și anexe, Gheorghe Ceaușescu, Editura Rao Internațional Publishing Company, Colecția Rao Clasic, februarie 1998.

Strechie, Mădălina *Istorici latini și operele lor –fragmente-*, Editura Universitaria, Craiova, 2006.

Șerban, Gheorghe, *Curs practic de Limba Latină*, Editura Porto Franco, Galați, 1998.

DENUMIREA DISCIPLINEI : LIMBA LATINĂ. CURS PRACTIC. EXERCIIU GRAMATICALE

NUMĂR CREDITE: 1,5

AN / SEMESTRU: an I, sem. al II-lea

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c.p.

NUMĂR DE SĂPTĂMĂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Introducerea studenților din anul I la secția de Latină ca specializare B în gramatica descriptivă a limbii latine. Acest curs practic este dedicat morfologiei latine, orele consacându-se prezentării problemelor gramaticale planificate, concomitent cu rezolvarea unor exerciții, traducerea unor enunțuri constituite special cu finalitate didactică. Studenților li se cere participare asiduă la activitatea de rezolvare a exercițiilor selectate conform temelor de studiu propuse. În primul semestru din anul I, în condițiile unui număr redus de ore de limbă latină în învățământul preuniversitar, rolul cursurilor practice de latină ca specializare B este de a fixa informațiile de limbă latină, de a-i ajuta pe studenți să lucreze corect cu morfologia latină, pentru a traduce sau a construi singuri texte în limba latină. Am publicat, de-a lungul anilor, mai multe manuale de învățarea limbii latine. Acestea conțin și exerciții de morfologie și de sintaxă latine, însoțite de rezolvarea lor. Adesea aleg pentru studenți teme de casă din aceste manuale, prin care să aplice informațiile primite la facultate. În semestrul al II-lea, după primul semestru în care studenții au deprins morfologia descriptivă, pe care au și aplicat-o în exerciții, le propun texte din autorii latini, în special Caesar, pe care le traduc și le analizează morfo-sintactic. Ei iau astfel contact cu limba latină a scriitorilor epocii clasice, cu specificul acesteia în ordinea cuvintelor și în construirea unui sistem lingvistic preponderent sintetic.

CONȚINUT: Exerciții gramaticale cu privire la sintaxa limbii latine, după următorul grafic:

1. Noțiuni generale de sintaxă a limbii. 2. Sintaxa cazurilor. Cazul Nominativ. Cazul Vocativ 3. Caz Genitiv. 4. Caz Dativ 5. Caz Acuzativ 6. Caz Ablativ 7. Sintaxa frazei. Propoziții complete. Complete cu *quod, quia, ut, ne, quin, quominus*. 8. Propoziții participiale. Propoziții relative 9. Propoziții subordonate finale, consecutive, concesive, comparative. 10.

Sistemul temporal în limba latină. 11. Caesar, *Bellum Gallicum*, I, 1, I, 13 12. Caesar, *Bellum Gallicum*, I, 19, I, 30. 13. Caesar, *Bellum Gallicum*, III, 9, III, 21, III, 27. 14. Verificarea cunoștințelor.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE:

Conf. Univ. Dr. Șt. Cucu, *Limba latină pentru juriști* (Curs practic), Ed. Fundației România de Măine, București, 2000.

Ioana-Rucsandra Dascălu, *Curs introductiv în limba latină*, Ed. Universitaria, Craiova, 2009 (ediția a II-a, revizuită și adăugită).

Ioana-Rucsandra Dascălu, *Lingua Latina-Latine Loqui-Latinitas* (Curs de limba latină), Craiova, Editura Universitaria, 2011.

A. Ernout, Fr. Thomas, *Syntaxe latine*, Ed. Klincksieck, Paris, 1972

Annette Flobert, *Latin grands débutants-Méthode et entraînement en 24 leçons suivies d'exercices corrigés*, Ellipses Marketing, Paris, 2008.

J. Gaillard, J. Cousteix, *Grammaire du latin*, Nathan (Scodel), Paris, 1992

H. Pinkster, *Sintaxis y semántica del latín*, Ediciones Clásicas, Madrid, 1995

J.A.N. Rasquin, *Manual de latină juridică*, București, Editura Uniunea Latină, 2003

Ch. Touratier, *Grammaire latine - Introduction linguistique à la langue latine*, Ed. Sedes, Paris, 2008.

Ch. Touratier, *Syntaxe latine*, Louvain-la-Neuve, Peeters, 1994.

(colectiv) *Dicționar de științe ale limbii*, Ed. Nemira, București, 2001

(colectiv) *Enciclopedia limbilor romanice*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989.

DENUMIREA DISCIPLINEI : CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ANTICĂ GREACĂ

NUMĂR CREDITE: 2

AN / SEMESTRU: an I, sem. I

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c.

NUMĂR DE SĂPTĂMĂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: opțională, fundamentală

OBIECTIVE:

studenții să-și însușească principalele noțiuni introductive și definițiile conceptuale referitoare la cultura și civilizația Greciei Antice, cunoașterea principalelor etape ale evoluției civilizației antice grecești, explicarea și interpretarea religiei, moravurilor, instituțiilor polisului grecesc, caracterizarea principalelor forme politice inventate de greci și impactul lor asupra civilizației europene, comparația instituțiilor din Athena și Sparta, dar și a derapajelor instituționale, exemplificarea unor moșteniri culturale antice grecești în cultura europeană și universală din timpurile noastre, cunoașterea și compararea între categoriile sociale și rolul lor în polisurile reprezentative, aprofundarea și înțelegerea primelor manifestări democratice din polisurile grecești, cunoașterea primelor confruntări pentru hegemonie și implicația lor, înțelegerea implicațiilor culturale ale colonizării grecești și a celor două mari Ligi din lumea Greciei antice;

cunoașterea cauzelor și a consecințelor pentru lumea Greciei Antice a conflictelor greco-persane (Războaiele Medice), însușirea principalelor manifestări cultural-artistice ale Greciei Antice.

CONȚINUT: Grecii, popor indo-european și aventura sa, Grecia epocii homerice și cultura sa eroică Grecia arhaică, Colonizarea greacă și dezvoltarea economiei, Polisul și organizarea arhipelagului grec: Athena și Sparta polisuri exemplare, Democrație și instituții atheniene, Derapaj instituțional: tirania, Pedepsă instituțională: ostracizarea,

Categoriile sociale atheniene: rol și educație, Sparta și democrația sa, Categoriile sociale, instituții spartane și educație, Ligile și războiul de hegemonie, Distracțiile grecilor, Războaiele medice: premise, cauze, consecințe.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE:

****Atlasul Greciei Antice* sub îngrijirea lui Martino Menghi, traducere Narcisa Buzlea, Editura Aquila'93, Oradea, 2007.

Benveniste, Émile, *Vocabularul instituțiilor indo-europene*, Traducere din limba franceză de Dan Slușanschi, Editura Paideia, București, 1999.

Balaci, Anca, *Mic dicționar de mitologie greacă și romană*, Ediția a II-a, Editura Mondero, București, 1992.

Bonnard, André, *Civilizația greacă*, Vol. I-III, Editura Științifică, București, 1967-1969.

Bury, B., Meiggs, R., *Istoria Greciei până la moartea lui Alexandru cel Mare*, Ediția a IV-a revăzută, Traducere de Diana Stanciu, București, Editura All, 2006.

Buttin, Anne-Marie, *Grecia clasică*, Traducere de Lia Decei, București, Editura Bic All, 2002, 2007.

Cabanes, Pierre, *Mic atlas istoric al Antichității grecești*, Traducere din limba franceză de Giuliano Sfichi, Editura polirom, Iași, 2001.

Coulanges, Fustel de, *Cetatea antică. Studiu asupra cultului, dreptului și instituțiilor Greciei și Romei*, vol. I, II, Traducere de Mioara și Pan Izverna, traducerea notelor de Elena Lazăr, prefață de Radu Florescu, Editura Meridiane, București, 1984.

Dărămuș, Lucia, *Mituri și legende ale antichității*, Editura Ideea Europeană, București, 2008.

Dinu, Dana, *Introducere în istoria și civilizația Greciei Antice*, Craiova, Editura Universitaria, 2005.

Drimba, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, Editura Saeculum și Vestala, București, 1998, vol.I-III.

Eliade, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. 1, *De la epoca de piatră la misterele din Eleusis*, Traducere din limba franceză de Cezar Baltag, Editura Universitas, Chișinău, 1994.

Ferrari, Anna *Dicționar de Mitologie greacă și romană*. Traducere de Dragoș Cojocaru, Emanuela Stoleriu, Dana Zămosteanu, Editura Polirom, Iași, 2003.

Flacelière, Robert, *Viața de toate zilele în Grecia secolului lui Pericle*, Traducere de Liana Lupaș, Chișinău, Complexul editorial „Basarabia”, 1991.

Homer, *Iliada*, Traducere de Radu Hâncu, prefață de Ion Acsan, Editura Mondero, București, 2007.

Idem, *Odiseea*, Traducere de George Murnu, Editura Univers, București, 1979.

Houtzager, Guus, *Mitologia greacă: enciclopedie completă*, Traducere Lia Decei, Editura Corint, București, 2008.

Lévêque, Pierre, *Aventura greacă*, vol. II, Traducere de Constanța Tănăsescu, București, Editura Meridiane, 1987.

Maffre, Jean-Jacques, *Secolul lui Pericle*, Prefață de Zoe Petre, Traducere de Gheorghe Țițeica, Editura Corint, București, 2004.

Matei, Horia, C., *Enciclopedia Antichității*, Editura Meronia, București, 2004.

Nistor, Gheorghe, Vlad, *Civilizația antică*, Curs, Editura Ministerului Educației, București, 2005.

Piatkovski, Adelina, Marinescu-Himu, Maria, *Istoria literaturii eline*, Editura Științifică, București, 1972.

Petre, Zoe, *Cetatea greacă între real și imaginar*, Editura Nemira, 2000.

Plutarch, *Oameni celebri ai Greciei Antice*, Editura Cartier, Chișinău, 2004.

Rachet, Guy, *Larousse. Dicționar de civilizație greacă*, Traducerea: C. Litman, Editura Univers enciclopedic, București, 1998.

Vernant, Jean-Pierre, coordonator, *Omul grec*, traducere de Doina Jela, Iași, Editura Polirom, 2001.

Xenofon, *Statul spartan. Statul atenian*, Traducere, prefață, cuvânt introductiv și note de Maria Marinescu-Himu, București, Editura Științifică, 1958.

DENUMIREA DISCIPLINEI : CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE ANTICĂ GREACĂ

NUMĂR CREDITE: 2

AN / SEMESTRU: an I, sem. II

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c.

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: opțională, fundamentală

OBIECTIVE: însușirea principalilor promotori ai dramaturgiei grecești, cunoașterea principalelor școli filosofice grecești și ai promotorilor lor, însușirea principalelor direcții ale culturii antice grecești, interpretarea mozelului istoriografic al lui Herodot cu al lui Tucidide, înțelegerea principalor ramuri artistice ale Greciei antice, cunoașterea impactului lui Alexandru cel Mare și al creației sale, interpretarea adecvată a locului timpului în familiile grecilor antici, comparația unor moduri de gândire și reacție din tematica studiată, utilizarea adecvată a termenilor specifici referitori la cultura și civilizația antică greacă, însușirea evoluției culturii și civilizației antice grecești și a receptării sale în mentalitățile europene, înțelegerea principalelor tradiții grecești antice moștenite de umanitate, valorizarea mitologie și religiei grecilor.

CONȚINUT: Cultura grecilor. Cele trei generații culturale ale secolului clasic. Dramaturgia: Eschil, Sofocle, Euripide, Aristofan; Cultura grecilor. Cele trei generații culturale ale secolului clasic: a. Filosofia, b. Istoria: Herodot și Tucidide, c. Artele, d. Religia; Alexandru cel Mare și epoca sa: a. Imperiul lui Alexandru, a. Regatele elenistice, b. Cultura elenistică: școlile filosofice, știința, religia, artele; Epoca post-clasică: a. Istoria, b. Filosofia, c. Arta; Timpul sacru și timpul profan; Sărbătorile și jocurile; Societatea și familia.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE:

Drimba, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, Editura Saeculum și Vestala, București, 1998, vol.I-III.

Eliade, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. 1, *De la epoca de piatră la misterele din Eleusis*, Traducere din limba franceză de Cezar Baltag, Editura Universitas, Chișinău, 1994.

Ferrari, Anna *Dicționar de Mitologie greacă și romană*. Traducere de Dragoș Cojocaru, Emanuela Stoleriu, Dana Zămosteanu, Editura Polirom, Iași, 2003.

Flacelière, Robert, *Viața de toate zilele în Grecia secolului lui Pericle*, Traducere de Liana Lupaș, Chișinău, Complexul editorial „Basarabia”, 1991.

Homer, *Iliada*, Traducere de Radu Hâncu, prefață de Ion Acsan, Editura Mondero, București, 2007.

Idem, *Odiseea*, Traducere de George Murnu, Editura Univers, București, 1979.

Houtzager, Guus, *Mitologia greacă: enciclopedie completă*, Traducere Lia Decei, Editura Corint, București, 2008.

Lévêque, Pierre, *Aventura greacă*, vol. II, Traducere de Constanța Tănăsescu, București, Editura Meridiane, 1987.

Maffre, Jean-Jacques, *Secolul lui Pericle*, Prefață de Zoe Petre, Traducere de Gheorghe Țițeica, Editura Corint, București, 2004.

Matei, Horia, C., *Enciclopedia Antichității*, Editura Meronia, București, 2004.

Nistor, Gheorghe, Vlad, *Civilizația antică*, Curs, Editura Ministerului Educației, București, 2005.

Piatkovski, Adelina, Marinescu-Himu, Maria, *Istoria literaturii eline*, Editura Științifică, București, 1972.

Petre, Zoe, *Cetatea greacă între real și imaginar*, Editura Nemira, 2000.

Plutarch, *Oameni celebri ai Greciei Antice*, Editura Cartier, Chișinău, 2004.

Rachet, Guy, *Larousse. Dicționar de civilizație greacă*, Traducerea: C. Litman, Editura Univers enciclopedic, bucurești, 1998.

Vernant, Jean-Pierre, coordonator, *Omul grec*, traducere de Doina Jela, Iași, Editura Polirom, 2001.

Xenofon, *Statul spartan. Statul atenian*, Traducere, prefață, cuvânt introductiv și note de Maria Marinescu-Himu, București, Editura Științifică, 1958.

ANUL II

DENUMIREA DISCIPLINEI: LIMBA LATINĂ - SINTAXA

NUMĂR CREDITE: 3

AN / SEMESTRU: II, 1

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 ore curs, 1 oră seminar

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Acest curs își propune: să ofere o descriere a sintaxei limbii latine din perspectivă în principal funcțională; să pună în evidență relația dintre valoarea morfologică și funcția sintactică a diverselor clase gramaticale, precum și rolul semantic al categoriei morfologice a cazului; să ofere instrumente clare și precise de analiză sintactică a propoziției în scopul unei înțelegeri și traduceri cât mai bune a textelor.

CONȚINUT: Curs. Definiția sintaxei. Structura cuvântului. Numele: categoriile gramaticale. Semantica și sintaxa cazurilor. Verbul: categoriile gramaticale. Valorile treptelor temporale ale modurilor în relație cu valorile aspectuale. Sintaxa acordului. **Seminar.** Exerciții pentru fixarea noțiunilor de sintaxă și traduceri din autori precum: Caesar, Cicero, Cornelius Nepos.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE:

Berger, Ernst, *Stylistique latine*, Librairie C. Klincksieck, Paris, 1913.

Bujor, I. I., Chiriac, Fr., *Gramatica limbii latine*, ediția a II-a, Editura Științifică, București, 1972.

Dascălu, Ioana-Rucsandra. 2014. *Cultura animi* (Manual de limba și de cultura latină), Craiova, Editura Universitaria.

Ernout, Alfred, Thomas, François, *Syntaxe latine*, Librairie Klincksieck, 2002.

Pârlog, Maria, *Gramatica limbii latine*, ediție revizuită și adăugită de Gabriela Creția, Editura ALL, 1996.

Panhuis, Dirk, *Latin Grammar*, The University of Michigan Press Ann Arbor, 2006.

Pinkster, Harm, *Latin Syntax and Semantics*, Routledge, London, 1990.

Riemann, O., *Syntaxe latine*, Librairie C. Klincksieck, Paris, 1940.

Slușanschi, Dan, *Sintaxa limbii latine*, I-II, Editura Universității București, 1994.

Touratier, Christian, *Syntaxe latine*, Peeters, Louvain-La-Neuve, 1994.

Vasilescu, Toma, Barbu, N. I., *Gramatica limbii latine*, Editura de Stat Didactică și Pedagogică, București, 1961.

Vasilescu, Toma, *Curs de sintaxă istorică a limbii latine*, Editura de Stat Didactică și Pedagogică, București, 1962.

DENUMIREA DISCIPLINEI: LIMBA LATINĂ - SINTAXA

NUMĂR CREDITE: 3

AN / SEMESTRU: II, 2

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 ore curs, 1 oră seminar

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Acest curs își propune: să ofere o descriere a sintaxei limbii latine din perspectivă în principal funcțională; să pună în evidență sistemul paratactic și hipotactic latin; să ofere instrumente clare și precise de analiză sintactică a propoziției și a frazei latine în scopul unei înțelegeri și traduceri cât mai bune a autorilor.

CONȚINUT: Curs. Conceptul de coordonare: definiție, tipuri. Clasificarea propozițiilor. Subordonarea în frază: subordonatele complete, subordonatele circumstanțiale, subordonatele relative. Propozițiile incidente. Consecutio temporum. Oratio recta și oratio obliqua. **Seminar.** Exerciții pentru fixarea cunoștințelor de sintaxă și traduceri din autori precum: Caesar, Cicero, Cornelius Nepos.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE: Berger, Ernst, *Stylistique latine*, Librairie C. Klincksieck, Paris, 1913.

Bujor, I. I., Chiriac, Fr., *Gramatica limbii latine*, ediția a II-a, Editura Științifică, București, 1972.

Dascălu, Ioana-Rucsandra. 2014. *Cultura animi* (Manual de limba și de cultura latină), Craiova, Editura Universitaria.

Ernout, Alfred, Thomas, François, *Syntaxe latine*, Librairie Klincksieck, 2002.

Pârlog, Maria, *Gramatica limbii latine*, ediție revizuită și adăugită de Gabriela Creția, Editura ALL, 1996.

Panhuis, Dirk, *Latin Grammar*, The University of Michigan Press Ann Arbor, 2006.

Pinkster, Harm, *Latin Syntax and Semantics*, Routledge, London, 1990.

Riemann, O., *Syntaxe latine*, Librairie C. Klincksieck, Paris, 1940.

Slușanschi, Dan, *Sintaxa limbii latine*, I-II, Editura Universității București, 1994.

Touratier, Christian, *Syntaxe latine*, Peeters, Louvain-La-Neuve, 1994.

Vasilescu, Toma, Barbu, N. I., *Gramatica limbii latine*, Editura de Stat Didactică și Pedagogică, București, 1961.

Vasilescu, Toma, *Curs de sintaxă istorică a limbii latine*, Editura de Stat Didactică și Pedagogică, București, 1962.

DENUMIREA DISCIPLINEI : LITERATURA LATINĂ. PROZA

NUMĂR CREDITE: 3

AN / SEMESTRU: an II, sem. I

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c., 1 s.

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE:

- valorizarea elementelor de originalitate în ceea ce privește referentul cultural, clarificându-le în lumina datelor extratextuale de care dispunem (biografia, cunoașterea dinamicilor socio-politice, a imaginarii colective, a valorilor etice și estetice ale societății romane;
  - recunoașterea aportului prozei latine în literatura europeană a umanismului până în zilele noastre;
  - să plaseze fiecare autor în contextul său istoric, pentru a-i surprinde de acolo legăturile cu literatura contemporană;
  - să cunoască structura și conținutul operelor literare studiate, cu o atenție specială la definirea unui *gen* literar;
- CONȚINUT:**

Introducere în studiul literaturii latine. Prezentare generală. Ce se înțelege prin literatura latină. Originile literaturii latine. Formarea latinei literare. Periodizarea evoluției în funcție de diferite criterii. Metode de studiu al literaturilor Antichității. Primele cinci secole de literatură latină - faza preliterară. Contextul istoric,

social, cultural. Începuturile literaturii latine culte. Influența literaturii, limbii și culturii grecești. Formarea genurilor literare. Genurile prozei: proza istorică, proza oratorică, proza juridică, proza filosofică, proza tehnică, proza didactică și de erudiție, proza beletristică. Începuturile istoriografiei latine: *historia Graeca*. Primele istorii în limba latină. Cato cel Bătrân. Marea istoriografie latină: reprezentanți, teoria și poetica genului. Caesar. C. Sallustius Crispus. *Bellum Iugurthinum*-prezentare a personajelor și a conflictului. Motivul scrierii despre acest război. Desfășurarea conflictului. Cornelius Nepos. Proza istorică în epoca lui Augustus. Titus Livius. Surpinderea unor evenimente de maxim interes din istoria Romei: întemeierea Cetății-Romulus și Remus, răpirea sabinelor, Legea celor 12 Table, decemviratul, egalitatea de drepturi între patricieni și plebei, instituirea censurii, invazia galilor. Cele trei războaie dintre romani și cartaginezi: caracterizarea personajelor. Proza istorică în secolul al II-lea. Tacitus. . Enunțarea concepției sale despre scrierea istoriei. Comentarea evenimentelor cuprinse în operele majore ale lui Tacit: *Historiae* și *Annales*. Anul 69 e.n., denumit “anul celor patru împărați”; tipul de evenimente cuprinse în *Istorii*. Metoda de a scrie anale *fără ură și părtinire*. Alți istorici ai secolului al II-lea: Suetonius, Florus. Fronto. Istoriografia secolelor III-VI. Ammianus Marcellinus. Proza oratorică. Începuturile oratoriei. Oratoria până la Gracchi. Oratoria de la Gracchi până la Cicero. Cicero, teoretician și practician al artei retorice. Proza filosofică. Cicero, *De coniuratione Catilinae*. Seneca. Proza juridică înainte și după Gracchi. Proza didactică și de erudiție în sec. I a. Chr. Varro. Proza tehnică. Tratatul despre agricultură: Cato, Varro, Columella.

LIMBA DE PREDARE: româna

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE:

- Bayet, Jean (1972), *Literatura latină* (traducere de Gabriela Creția, studiu introductiv de Mihai Nichita), București, Editura Univers,;
- Cizek, Eugen (1994), *Istoria literaturii latine*, vol. I-II, București, Ed. Societatea „Adevărul” S. A
- Dumitrașcu, Emil (1994) *Istoria literaturii latine*, Reprografia Universității din Craiova, vol. I (epoca republicană).
- Franga, Liviu (2002), *Poetica latină clasică*, București, Ed. Fundației România de Măine.
- Grimal, Pierre (1997) *Literatura latină* (traducere de Mariana și Liviu Franga), București, Editura Teora;
- Grimal, Pierre (2000), *Tacitus*, trad. de Gabriela Creția și Lidia Cotea, Universitas, București, Teora,.
- Pichon, René (1952), *Histoire de la littérature latine*, Paris, Librairie Hachette.

DENUMIREA DISCIPLINEI : LITERATURA LATINĂ. PROZA

NUMĂR CREDITE: 3

AN / SEMESTRU: an II, sem. II

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c., 1 s.

NUMĂR DE SĂPTĂMĂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE:

- să activeze reflecția interdisciplinară și prin intermediul analizei de texte;
- să constate diversitatea poeticilor implicate în proza latină;

- să traducă și să interpreteze anumite texte prin raportare la codurile estetice interferente;
- să relaționeze proza latină cu formule literare moderne, sesizându-i actualitatea;
- sesizarea diversității discursive din spectrul prozei latine;
- circumscrierea discursului istoriografic latin din punct de vedere generic, sesizarea sincretismului acestuia;
- dobândirea unei viziuni asupra dinamicii sale interne în diferite perioade ale literaturii latine;
- înțelegerea mecanismelor interne de codificare în raport cu modelele culturale și mentale dominante în epocă.
- traducerea și interpretarea unor texte de proză latină prin apelul la metode interactive de dezbateri pe grupe de lucru;
- să comenteze principalele idei din fragmentele literare studiate;
- interpretarea acestor texte prin dezbateri teoretice în jurul unor concepte stilistice și estetice relevante;
- transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații de comunicare;
- evaluarea continuă a studenților pe baza activității practice săptămânale (teme alese spre dezbateri, referate).
- lectura unor fragmente mai ample de proză latină, relevante pentru un anumit tipar discursiv.
- să participe activ și creator la seminarii;
- să integreze noile cunoștințe în propriul sistem valoric;
- construirea unei atitudini de reconsiderare a culturii latine și de valorificare a poeticilor antichității, în general;
- recunoașterea unor coordonate de propagare a poeticilor antice în modernitate și formarea deprinderilor de receptare a culturii antice.
- să recunoască rolul oratoriei latine în fixarea tiparelor structurale ale genului, perpetuarea acestui tip discursiv în cultura europeană, recursul la sursele poeziei antice a genului;
- să construiască o atitudine pozitivă, de receptare a trecutului cultural și de relaționare cu discursul modernității.

CONȚINUT: Proza. Lucius Annaeus Seneca: dialogurile filosofice, scrisorile, discursurile, proza satirică, tratatul de erudiție enciclopedică. Proza beletristică. Romanul latin. Petronius: Satyricon. Apuleius: Măgarul de aur sau Metamorfozele. Retorica și erudiția: Quintilian: Institutio oratoria. Fronto și aticismul arhaizant. Aulus Gellius: Nopti atice. Proza tehnică Plinius cel Bătrân, Pomponius Mela, Columella, Frontinus, Societatea romană în Principatul Târziu. Genuri și specii cultivate în Principatul Târziu: biografia, istoria, oratoria și epistolografia. Reprezentanți. Erudiția și gramatica. Ultimii prozatori latini păgâni. Literatura creștină în proză: Tertullian, Lactanțiu, Hieronymus, Ambrosius, Augustinus.

LIMBA DE PREDARE: româna

EVALUARE: examen

- BIBLIOGRAFIE:** Bayet, Jean (1972), *Literatura latină* (traducere de Gabriela Creția, studiu introductiv de Mihai Nichita), București, Editura Univers,;
- Cizek, Eugen (1994), *Istoria literaturii latine*, vol. I-II, București, Ed. Societatea „Adevărul” S. A
- Dumitrașcu, Emil (1994) *Istoria literaturii latine*, Reprografia Universității din Craiova, vol. I (epoca republicană).
- Franga, Liviu (2002), *Poetica latină clasică*, București, Ed. Fundației România de Măine.
- Grimal, Pierre (1997) *Literatura latină* (traducere de Mariana și Liviu Franga), București, Editura Teora;
- Grimal, Pierre (2000), *Tacitus*, trad. de Gabriela Creția și Lidia Cotea, Universitas, București, Teora,.
- Martin, René, and Jacques Gaillard. 1981. *Les Genres littéraires à Rome*, Paris, Scodel.
- Pichon, René (1952), *Histoire de la littérature latine*, Paris, Librairie Hachette.

DENUMIREA DISCIPLINEI: LIMBA LATINĂ CURS PRACTIC - EXERCIȚII GRAMATICALE

NUMĂR CREDITE: 1,5

AN / SEMESTRU: II, 1

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Acest curs practic își propune să consolideze noțiunile de morfologie și sintaxă dobândite la cursul limbă latină; să identifice și să rezolve dificultățile cu care se confruntă studenții în înțelegerea textelor latine; să dezvolte competența lingvistică; să dezvolte abilitățile de analiză gramaticală și de traducere din latină.

CONȚINUT: Traducerea și comentariul literar, istoric, lexical, gramatical și stilistic al unor excerpte din Caesar, *De bello Gallico*, Sallustius, *De coniuratione Catilinae*. Revizuirea și fixarea noțiunilor de bază de morfologie și sintaxă: Partes orationis. Rădăcină, temă, desinență, terminație. Categoriile gramaticale nominale. Tipurile de flexiune nominală. Comparația adjectivului. Sintaxa comparației. Pronumele. Numeralul. Categoriile gramaticale verbale. Sufixele modale și sufixele temporale. Seriile de desinențe. Vocalele tematice. Temele verbale. Sistemul formării modurilor și timpurilor pe cele trei teme verbale la diateza activă. Sistemul formării modurilor și timpurilor la diateza pasivă. Verbele deponente, semideponente, neregulate și defective. Verbele impersonale. Conjugările perifrastice.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE: Barbu, N. I., Vasilescu, T. I., *Gramatica limbii latine*, București, 1969.

Bujor, I. I., Chiriac, Fr., *Gramatica limbii latine*, București, Editura Științifică, 1971.

Creția, Gabriela, *Morfologia istorică a verbului latin*, București, Editura Universității din București, 1999.

Pârlog, Maria, *Gramatica limbii latine*, București, All, 1996.

Fischer, I., *Morfologia istorică a limbii latine*, Tipografia Universității București, 1985.

Matei, Virgil, *Gramatica limbii latine*, Editura Scripta, București, 1994.

Panhuis, Dirk, *Latin Grammar*, The University of Michigan Press Ann Arbor, 2006.

Pinkster, Harm, *Latin Syntax and Semantics*, Routledge, London, 1990.

Slușanschi, Dan, *Sintaxa limbii latine*, I-II, Editura Universității București, 1994.

Vasilescu, T., *Curs de sintaxă istorică a limbii latine*, București, 1962.

DENUMIREA DISCIPLINEI : LIMBA LATINĂ. CURS PRACTIC. RETROVERSIUNE

NUMĂR CREDITE: 1,5

AN / SEMESTRU: an al II-lea, sem. I

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c. p.

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: aprofundarea cunoștințelor de limbă latină, propunându-și activarea structurilor gramaticale asimilate în anii precedenți prin exerciții de traducere din limba română în limba latină (definită ca limbă-țintă); îmbunătățirea cunoștințelor lexicale în limba latină, selectarea unității lexicale optime în contextul dat; aplicarea și îmbunătățirea cunoștințelor gramaticale prin analiza morfo-sintactică a unor cuvinte selectate; rafinarea cunoștințelor de lexic al limbii latine prin construirea familiilor lexicale a unor cuvinte indicate de profesor, de asemenea dezvoltarea capacităților de exprimare și de înțelegere în limba latină; obținerea unor grade

diferite de corectitudine și de rapiditate în rezolvarea exercițiilor de gramatică latină. Din cauza nivelului diferit de cunoștințe al cursanților înscriși am ales exerciții cu grade diferite de dificultate; am inovat chiar, creând texte în limba română care să fie traduse în maniera autorilor latini (Cicero, Caesar, Sallustius). Astfel, studenții vor aprofunda opera scriitorilor latini și se vor exprima cu mai mare ușurință în limba latină.

CONȚINUT:

1. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină. (Șerban 1995:8) Ex. 1, 2, 3. Am tradus aceste exerciții în limba română, studenții urmând să le retradăcă în limba latină. (Gason/Lambert 1988:42). Exerciții de retroversiune din limba română în limba latină, folosit un lexic adecvat civilizației antice, greco-romane. Am tradus aceste exerciții în limba română, studenții urmând să le retradăcă în limba latină. 2. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină. (Șerban 1995: 8, ex. 1) (Șerban 1995:9, ex. 2) (Șerban 1995:9, ex. 1). Am tradus aceste exerciții în limba română, studenții urmând să le retradăcă în limba latină. (Gason/Lambert 1988:48, p. 72, p. 73). Exerciții de retroversiune din limba română în limba latină, folosit un lexic adecvat civilizației antice, greco-romane. 3. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină. (Șerban 1995:9, ex. 2) (Gason/Lambert 1988:p. 55, p. 78, p. 79, p. 84). Exerciții de retroversiune din limba română în limba latină, folosit un lexic adecvat civilizației antice, greco-romane. 4. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină. Retroversiuni pornind de la Ørberg 2005 : 84- *Miles Romanus* (Soldatul roman). Șerban 1995 :10, ex. 1, p. 11, ex. 2, p. 11, ex. 3, p. 11, ex. 4. Am tradus aceste exerciții în limba română, studenții urmând să le retradăcă în limba latină. 5. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină. (Bujor/Chiriac 1971: 152-153, *Epoca de aur*), (Bujor/Chiriac 1971: 154-155, *Porumbelul și coșofana*). 6. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină. (Bujor/Chiriac 1971:161: *Pământul și zonele lui*). (Bujor/Chiriac 1971: 166-167: *Sclavii la romani*). 7. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină. (Exerciții create de mine, în limba română, pentru a fi traduse de studenți în limba latină) (ex. 1-11, cf. Anexa de *Retroversiuni*). (Dascălu 2011:26, ex. 3). 8. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină. (Exerciții create de mine, în limba română, pentru a fi traduse de studenți în limba latină) (ex. 1-28, cf. Anexa de *Retroversiuni*). 9. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină (Gason/Lambert 1988:96, retroversiune despre cicopi), (Gason/Lambert 1988:102, retroversiune inspirată din Ovidiu, *Metamorfoze*: Acis și Galatea). 10. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină (Gason/Lambert 1988: 109), retroversiune: dialogul dintre Cynthia și Glaucus). (Gason/Lambert 1988: 114: retroversiune despre Vestale). 11. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină (Gason/Lambert 1988: 133: despre sfârșitul lui Scipio Africanul, 187 î. Chr.), (Gason/Lambert 1988: 139, retroversiune despre reproșurile unui tată către fiul său). 12. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină. (Gason/Lambert 1988: 162, retroversiune despre dorințele oamenilor), (Gason/Lambert 1988: 168, retroversiune despre o înfruntare militară). 13. Exerciții lexico-gramaticale în limba latină (Gason/Lambert 1988: 193): retroversiune despre un elogiu al surzeniei. (Gason/Lambert 1988: 198): retroversiune despre bătrânețe. 14. Verificarea cunoștințelor.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE:

I.I. Bujor, Fr. Chiriac, *Gramatica limbii latine* (ed. a II-a), București, Ed. Științifică, 1971.

Ioana-Rucandra Dascălu, *Lingua Latina-Latine Loqui-Latinitas* (Curs de limbă latină), Craiova, Editura Universitaria, 2011.

Annette Flobert, *Latin grands débutants-Méthode et entraînement en 24 leçons suivies d'exercices corrigés*, Paris, Ellipses Marketing, 2008, 448 p.

J. Gaillard, J. Cousteix, *Grammaire du latin*, Paris, Nathan (Scodel), 1992.
J. Gason, A. Lambert, *Invitation au latin (d'Énée à César)*, 4e et grands commençants, Paris, Editions Magnard, 1988.
Hans H. Ørberg, *Lingua Latina (Per se illustrata)*, Pars I : Familia Romana, Domus Latina Anno MMV (Dania, Grenaa). J.A.N. Rasquin, *Manual de latină juridică*, București, Editura Uniunea Latină, 2003.
Gh. I. Șerban, *Culegere de texte latine (pentru elevi și studenți)*, Galați, Editura Porto-Franco, 1995.
Christian Touratier (2008), *Grammaire latine - Introduction linguistique à la langue latine*, Paris, Ed. Sedes, 271 p.

DENUMIREA DISCIPLINEI : LIMBA LATINĂ. CURS PRACTIC. EXERCIȚII GRAMATICALE

NUMĂR CREDITE: 1,5
AN / SEMESTRU: an al II-lea, sem. al II-lea
NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 c.p.
NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14
TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate
OBIECTIVE: aprofundarea cunoștințelor de limba latină, prin repetarea și consolidarea abilităților și cunoștințelor de gramatică latină, dobândite în cursurile practice de limba latină, exerciții gramaticale din anul I de facultate. Am selectat texte din autori latini, asupra cărora lucrez aplicații de gramatică: morfologie și sintaxă latine. De asemenea urmăresc îmbunătățirea cunoștințelor lexicale în limba latină, selectarea unității lexicale optime în contextul dat.
CONȚINUT:
1. Seneca, *Litterae ad Lucilium*, 59, 1-2, *Litterae ad Lucilium*, 74, 1-4, 30-34. 2. Tacitus, *Agricola*, 12, Cicero, *De oratore*, II, 41. 3. Sallustius, *De coniuratione Catilinae*, 20, 24, 61. 4. Cicero, *De re publica*, II, 5-6, Titus Lilius, *Ab Urbe condita*, V, 54, 4-5. 5. Cicero, *De re publica*, VI, 3 (Somnium Scipionis). 6. Cicero, *De officiis*, I, 1, I, 2. 7. Tacitus, *Annales*, 2, 69-72. 8. Apicius, VII, 7. 9. Seneca, *De breuitate uitae*, I, II. 10. Seneca, *De breuitate uitae*, III. 11. Seneca, *De prouidentia*, I. 12. Seneca, *De prouidentia*, II. 13. Seneca, *De prouidentia*, III. 14. Verificarea cunoștințelor.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE:

I.I. Bujor, Fr. Chiriac, *Gramatica limbii latine* (ed. a II-a), București, Ed. Științifică, 1971.
Șt. Cucu, *Limba latină pentru juriști (Curs practic)*, București, Editura Fundației România de Măine, 2000.
Ioana-Rucsandra Dascălu, *Lingua Latina-Latine Loqui-Latinitas* (Curs de limba latină), Craiova, Editura Universitaria, 2011.
A. Flobert, *Latin grands débutants-Méthode et entraînement en 24 leçons suivies d'exercices corrigés*, Paris, Ellipses Marketing, 2008, 448 p.
J. Gaillard, J. Cousteix, *Grammaire du latin*, Paris, Nathan (Scodel), 1992.
J. Gason, A. Lambert, *Invitation au latin (d'Énée à César)*, 4e et grands commençants, Paris, Editions Magnard, 1988.
J.A.N. Rasquin, *Manual de latină juridică*, București, Editura Uniunea Latină, 2003.
Gh. I. Șerban, *Culegere de texte latine (pentru elevi și studenți)*, Galați, Editura Porto-Franco, 1995.
Seneca, *Come vivere a lungo/ La provvidenza* (cura e versione di Mario Scaffidi Abbate), Roma, Tascabili Economici, Newton, 1993.
Christian Touratier (2008), *Grammaire latine - Introduction linguistique à la langue latine*, Paris, Ed. Sedes, 271 p.

DENUMIREA DISCIPLINEI: LIMBA LATINĂ CURS PRACTIC INTERPRETARE TEXTE

NUMĂR CREDITE: 1,5

AN / SEMESTRU: II, 2

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Acest curs practic își propune să consolideze noțiunile de morfologie și sintaxă dobândite la cursul limbă latină; să identifice și să rezolve dificultățile cu care se confruntă studenții în înțelegerea textelor latine; să dezvolte competența lingvistică; să dezvolte abilitățile de analiză gramaticală și de traducere din latină.

CONȚINUT: Traducerea și comentariul literar, istoric, lexical, gramatical și stilistic al unor excerpte din Tacitus, *Agricola* Revizuirea și fixarea noțiunilor sintactice de bază: sintaxa și semantica cazurilor, predicatul, subiectul, obiectul, circumstanțialele, atributul.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE: : Barbu, N. I., Vasilescu, T. I., *Gramatica limbii latine*, București, 1969.

Bujor, I. I., Chiriac, Fr., *Gramatica limbii latine*, București, Editura Științifică, 1971.

Creția, Gabriela, *Morfologia istorică a verbului latin*, București, Editura Universității din București, 1999.

Pârlog, Maria, *Gramatica limbii latine*, București, All, 1996.

Fischer, I., *Morfologia istorică a limbii latine*, Tipografia Universității București, 1985.

Matei, Virgil, *Gramatica limbii latine*, Editura Scripta, București, 1994.

Panhuis, Dirk, *Latin Grammar*, The University of Michigan Press Ann Arbor, 2006.

Pinkster, Harm, *Latin Syntax and Semantics*, Routledge, London, 1990.

Slușanschi, Dan, *Sintaxa limbii latine*, I-II, Editura Universității București, 1994.

Vasilescu, T., *Curs de sintaxă istorică a limbii latine*, București, 1962.

ANUL III

DENUMIREA DISCIPLINEI: LIMBA LATINĂ. LEXICOLOGIE

NUMĂR CREDITE: 4

AN / SEMESTRU: III, 1

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 ore curs, 1 oră seminar

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Acest curs își propune să definească conceptele de bază ale lexicologiei: lexic, vocabular, lexicologie, morfologie lexicală sau derivațională, morfem, alomorf, lexem, afix, derivare, compunere; să pună în evidență structura etimologică a vocabularului latin: fondul moștenit, împrumuturile; să pună în evidență mecanismele creației lexicale în latină, să prezinte și să explice principalele procedee de îmbogățire a lexicului latin prin surse interne: derivarea și compunerea.

CONȚINUT: Curs. Fondul indo-european moștenit: numele radicale; verbele radicale atemactice; verbele radicale tematice. Principalele domenii onomasiologice ale fondului indo-european prezente în latină. Patrimoniul indo-european comun, elemente indo-europene aparținând ariilor laterale prezente în latină; elemente indo-europene din latină comune numai cu unele limbi din ramura occidentală, registrele stilistice ale lexicului indo-european moștenit. Împrumuturile din limbile italice. Elementele din substratul mediteranean. Împrumuturi din alte limbi. Împrumuturile etrusce. Împrumuturile din greacă. Seminar. Fixarea cadrului teoretic

și conceptual al disciplinei. Caracteristicile lexicului latin de origine indo-europeană. Registrele stilistice. Contribuția împrumuturilor la formarea latinei literare. Aplicații.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE: Bechet, Florica, *Lexicologie semantică latină*, Editura Universității din București, 2008.

Benveniste, Émile, *Probleme de lingvistică generală*, I-II, București, 2000.

Benveniste, Émile, *Vocabularul instituțiilor indo-europene*, I-VI, București, Paideia, 2005.

Cousin, Jean, *Évolution et structure la la langue latine*, Paris, Société d'Édition „Les Belles Lettres”, 1944.

Creția, Gabriela, *Morfologia istorică a verbului latin*, București, Editura Universității din București, 1999.

Dinu, Dana, *Lexicologia limbii latine*, Editura Universitaria Craiova, 2008.

Fischer, I., *Morfologia istorică a limbii latine. Substantivul*, București, 1985.

*** *Istoria limbii române*, volumul I, *Limba latină*, București, Editura Academiei, 1965, pp. 28-115.

DENUMIREA DISCIPLINEI: ISTORIA LIMBII

NUMĂR CREDITE: 3

AN / SEMESTRU: III, 2

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 ore curs, 1 oră seminar

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 12

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Acest curs își propune să definească conceptele de bază ale lexicologiei: lexic, vocabular, lexicologie, morfologie lexicală sau derivațională, morfem, alomorf, lexem, afix, derivare, compunere; să pună în evidență structura etimologică a vocabularului latin: fondul moștenit, împrumuturile; să pună în evidență mecanismele creației lexicale în latină, să prezinte și să explice principalele procedee de îmbogățire a lexicului latin prin surse interne: derivarea și compunerea.

CONȚINUT: **Curs.** *Introducere în studiul istoriei limbii latine. Obiectul de studiu, Limba latină-limbă indo-europeană, Trăsături comune ale limbii latine cu limbile indo-europene, Limba latină de la fondarea Romei la Republică, Lexicul limbii latine și influențele sale, Cultivarea limbii latine în societatea romană, Limba latină, limba marilor clasici, Limba latină imperială, Latina populară, Romanizarea.*

Seminar: *Limba latină în condițiile evoluției Romei, Asemănările latinei cu celelalte limbi indo-europene, Comparația etimologică ale unor cuvinte latinești cu alte cuvinte din limbile indo-europene, Morfologia limbii latine și evoluția ei în condițiile dezvoltării Romei, Izvoarele limbii latine, Operele de gramatică ale erudiților romani, Latina târzie și latina medievală. Caracteristici ale evoluției limbii latine în perioada Imperiului și în secolele următoare.*

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE: Bechet, Florica, *Lexicologie semantică latină*, Editura Universității din București, 2008.

Benveniste, Émile, *Probleme de lingvistică generală*, I-II, București, 2000.

Benveniste, Émile, *Vocabularul instituțiilor indo-europene*, I-VI, București, Paideia, 2005.

Cousin, Jean, *Évolution et structure la la langue latine*, Paris, Société d'Édition „Les Belles Lettres”, 1944.

Creția, Gabriela, *Morfologia istorică a verbului latin*, București, Editura Universității din București, 1999.

Dobroiu, E., *Curs de istoria limbii latine*, București, Editura Universității București, 1994.

Devoto, G., *Storia della lingua di Roma*, Bologna, 1942.

Dinu, Dana, *Lexicologia limbii latine*, Editura Universitaria Craiova, 2008.

Fischer, I., *Morfologia istorică a limbii latine. Substantivul*, București, 1985.

*** *Istoria limbii române*, volumul I, *Limba latină*, București, Editura Academiei, 1965, pp. 28-115.

Meillet, A., *Les dialectes indo-européens*, Paris, 1922.

Meillet, A., *Esquisse d'une histoire de la langue latine*, Paris, 1933.

Pisani, V., *Storia della lingua latina*, Torino, 1962.

DENUMIREA DISCIPLINEI: LITERATURA LATINĂ. POEZIA

NUMĂR CREDITE: 4

AN / SEMESTRU: III, 1

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 ore curs, 1 oră seminar

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: - valorizarea elementelor de originalitate în ceea ce privește referentul cultural, clarificându-le în lumina datelor extratextuale de care dispunem (biografia, cunoașterea dinamicilor socio-politice, a imaginarului colectiv, a valorilor etice și estetice ale societății romane a secolului I a. Chr.); recunoașterea aportului poeziei latine în literatura europeană a umanismului până în zilele noastre; să cunoască precedentele grecești referitoare la *epos*-ul didascalic: caracteristicile genului literar la funcții lingvistice prevalente (persuasivă și poetică) și structuri expositive (introduceri, *excursus*, argumentări, recapitulări); să plaseze fiecare autor în contextul său istoric, pentru a-i surprinde de acolo legăturile cu literatura contemporană; să cunoască structura și conținutul operelor literare studiate, cu o atenție specială la definirea unui *gen* literar, poemul didascalic cu subiect filosofic, în hexametri, până atunci marginal în spațiul culturii romane; să activeze reflecția interdisciplinară și prin intermediul analizei de texte iconice; să constate diversitatea poeticilor implicate în lirica latină și să identifice stilemele proprii acestora; să traducă și să interpreteze anumite texte poetice prin raportare la codurile estetice interferente; să relaționeze lirica latină cu formule poetice moderne, sesizându-i actualitatea.

CONȚINUT: **Curs.** Introducere în orizontul literar al epocii; lirica greacă arhaică; poezia individualistă; tema erotică; subiectivitatea; lirica la Roma: poezia crizei; poezia originilor; experiența neoterică; prezentarea operei poetilor: Vergiliu, Horatiu; poezia didascalică: Lucretiu. **Seminar.** Apariția epopeii culte la Roma: Ennius și Naevius (sincretismul poeziei epopeii cu discursului istoriografic). Lucrețiu și sincretismul eposului cu discursul științific. Epopeea națională a lui Vergiliu: recuperarea identității romane.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE: Bayet, Jean (1972), *Literatura latină* (traducere de Gabriela Creția, studiu introductiv de Mihai Nichita), București, Editura Univers;

Cizek, Eugen (1994), *Istoria literaturii latine*, vol. I-II, București, Ed. Societatea „Adevărul” S. A.

Franga, Liviu (2002), *Poetica latină clasică*, București, Ed. Fundației România de Măine.

Grimal, Pierre (1997) *Literatura latină* (traducere de Mariana și Liviu Franga), București, Editura Teora;

Harrus-Revidi, Gisele (2008), *Psihanaliza simțurilor*, București, Ed. Trei.

Hocke, Gustav Rene (1998), *Manierismul în literatură*, București, Ed. Univers.

Martin, René, and Jacques Gaillard. 1981. *Les Genres littéraires à Rome*, Paris, Scodel.

Nichita, Mihai (1982), *Istoria literaturii latine*, București, Ed. Universității.

Pichon, René (1952), *Histoire de la littérature latine*, Paris, Librairie Hachette.

Pippidi, D.M. (1981), *Artele poetice în antichitate*, în vol. *Variații pe teme clasice*, București, Editura Eminescu.

DENUMIREA DISCIPLINEI: LITERATURA LATINĂ. POEZIA

NUMĂR CREDITE: 3

AN / SEMESTRU: an III, sem. 2

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2 ore curs, 1 oră seminar

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 12

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Valorizarea elementelor de originalitate în ceea ce privește referențialul cultural, clarificându-le în lumina datelor extratextuale de care dispunem (biografia, cunoașterea dinamicilor socio-politice, a imaginarului colectiv, a valorilor etice și estetice ale societății romane a secolului I a. Chr.); să plaseze fiecare autor în contextul său istoric, pentru a-i surprinde de acolo legăturile cu literatura contemporană; să cunoască structura și conținutul operelor literare studiate; să activeze reflecția interdisciplinară și prin intermediul analizei de texte iconice; să constate diversitatea poeticilor implicate în lirica latină și să identifice stilele proprii acestora; să traducă și să interpreteze anumite texte poetice prin raportare la codurile estetice interferente; să relaționeze lirica latină cu formule poetice moderne, sesizându-i actualitatea.

CONȚINUT: **Curs.** Introducere în orizontul literar al epocii; lirica greacă arhaică; poezia individualistă; tema erotică; subiectivitatea; lirica la Roma: poezia crizei; poezia originilor; experiența neoterică; prezentarea operei poetilor: Catul, Tibul, Propertiu, Ovidiu, poezia realistă a epocii imperiale: introducere, paternitatea latină a satirei și a epigramei, tradiția greacă a genului, universul poetic, semiologic, arta lui Martial, ideile estetice, realismul satiric, stilul și receptarea; Iuvenal – opera, demersul estetic, moralismul, profunzimea viziunii satirice, valorile satirei, stilul, originalitatea, influența în literatura universală. **Seminar.** Catul și alexandrinismul (manierism și autoreflexivitate în poezia neoterică); discursul emoțional la Catul. Poetica elegiacă la Tibul (scenarii idilice tibulieni). Poetica elegiei la Propertiu. Poetici horatiene: oda, epoda, satira, epistola. Publius Ovidius Naso: poezia erotică și poezia exilului; manierismul *Metamorfozelor*.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: examen

BIBLIOGRAFIE: Bayet, Jean (1972), *Literatura latină* (traducere de Gabriela Creția, studiu introductiv de Mihai Nichita), București, Editura Univers.

Cizek, Eugen (1994), *Istoria literaturii latine*, vol. I-II, București, Ed. Societatea „Adevărul” S. A.

Franga, Liviu (2002), *Poetica latină clasică*, București, Ed. Fundației România de Măine.

Grimal, Pierre (1997) *Literatura latină* (traducere de Mariana și Liviu Franga), București, Editura Teora;

Harrus-Revidi, Gisele (2008), *Psihanaliza simțurilor*, București, Ed. Trei.

Hocke, Gustav René (1998), *Manierismul în literatură*, București, Ed. Univers.

Martin, René, and Jacques Gaillard. 1981. *Les Genres littéraires à Rome*, Paris, Scodel.

Nichita, Mihai (1982), *Istoria literaturii latine*, București, Ed. Universității.

Pichon, René (1952), *Histoire de la littérature latine*, Paris, Librairie Hachette.

Pippidi, D.M. (1981), *Artele poetice în antichitate*, în vol. *Variații pe teme clasice*, București, Editura Eminescu.

DENUMIREA DISCIPLINEI: LIMBA LATINĂ CURS PRACTIC. TRADUCERI

NUMĂR CREDITE: 2

AN / SEMESTRU: III, 1

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: Acest curs practic își propune să consolideze noțiunile de fonetică, metrică și prosodie, lexic, morfologie și sintaxă deja achiziționate; să dezvolte abilitățile de înțelegere și traducere a unui text latin; să valorifice interdisciplinar conținuturile textelor studiate.

CONȚINUT: Introducere în problematica figurilor de stil. Repertorierea figurilor de stil care vor fi folosite în cursul semestrului: Cicero, *In Catilinam*, I, 1, I, 2, I, 3.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE:

Cicéron, *Discours* (Tome X), *Catilinaires*, texte établi par Henri Bornecque et traduit par Édouard Bailly, Xème tirage, Paris, Les Belles Lettres, 1985.

Sallustio, *La Congiura di Catilina, La Guerra contro Giugurta, Storie*, Roma, Grandi Tascabili Economici Newton, 1995.

C. Sallustius Crispus, *Opere*, st. introductiv, trad., note și indice de prof. univ. Nicolae Lascu, București, Editura Științifică, 1969.

Cigada, Sara, *Les Émotions dans le discours de la construction européenne* (Avant-propos de Christian Plantin), Milano, Università Cattolica del Sacro Cuore, 2008.

Dascălu, Rucsandra. *Proximité rhétorique et distance narrative dans la présentation de la conjuration de Catilina*, in : Ana-Cristina Halichias, Maria-Luiza Dumitru Oancea, *Expresii ale fricii din Antichitate până în epoca contemporană*, București, Editura Universității din București, p. 59-64.

(Sous la direction de Michel Meyer), *Histoire de la rhétorique des Grecs à nos jours*. 2003. Paris, Le Livre de Poche.

DENUMIREA DISCIPLINEI: LIMBA LATINĂ. CURS PRACTIC. TRADUCERI

NUMĂR CREDITE: 2

AN / SEMESTRU: III, 2

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 2

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 12

TIPUL DISCIPLINEI: obligatorie, de specialitate

OBIECTIVE: să dezvolte abilitățile practice de traducere a unui text literar latin, în speță *In Catilinam*, prin activarea tuturor cunoștințelor de gramatică, prozodie și metrică necesare înțelegerii.

CONȚINUT: Cicero, *In Catilinam*, I, 11; I, 12; I, 13.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE:

Cicéron, *Discours* (Tome X), *Catilinaires*, texte établi par Henri Bornecque et traduit par Édouard Bailly, Xème tirage, Paris, Les Belles Lettres, 1985.

Sallustio, *La Congiura di Catilina, La Guerra contro Giugurta, Storie*, Roma, Grandi Tascabili Economici Newton, 1995.

C. Sallustius Crispus, *Opere*, st. introductiv, trad., note și indice de prof. univ. Nicolae Lascu, București, Editura Științifică, 1969.

Cigada, Sara. 2008. *Les Émotions dans le discours de la construction européenne* (Avant-propos de Christian Plantin), Milano, Università Cattolica del Sacro Cuore.

Dascălu, Rucsandra. *Proximité rhétorique et distance narrative dans la présentation de la conjuration de Catilina*, in : Ana -Cristina Halichias, Maria-Luiza Dumitru Oancea,

Expresii ale fricii din Antichitate până în epoca contemporană, București, Editura Universității din București, p. 59-64.

(Sous la direction de Michel Meyer), *Histoire de la rhétorique des Grecs à nos jours*. 2003. Paris, Le Livre de Poche.

**DENUMIREA DISCIPLINEI: CURS OPȚIONAL
LITERATURĂ LATINĂ: DINAMICA GENURILOR
LITERARE LATINE**

NUMĂR CREDITE: 2

AN / SEMESTRU: III, 1

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 1 oră curs, 1 oră seminar

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 14

TIPUL DISCIPLINEI: opțională, de specialitate

OBIECTIVE: cunoașterea și înțelegerea adecvată a noțiunilor specifice literaturii creștine latine; prezentarea literaturii creștine, apărute către sfârșitul secolului al II-lea și începutul secolului al III-lea, incluzând operele scrise de autorii creștini de la această dată și până la sfârșitul antichității latine (adică prima jumătate a secolului al VII-lea); inițierea studenților în literatura creștină de expresie latină, dezvoltată pe întreg cuprinsul imperiului roman, patru fiind centrele care-și disputau supremația: Italia (cu centrul la Roma), Africa (având centrul la Carthagina), Gallia și Hispania; comentarea operelor esențiale ale celui mai mare filosof dintre teoreticienii catolicismului, Aurelius Augustinus; să contextualizeze proza filosofică augustiniană în perioada istorico-culturală într-o perioadă de timp agitată și să știe să sesizeze raporturile de interacțiune cu situația politică și socială a timpului.

CONȚINUT: Curs. Dinamica literaturii latine: genuri majore și genuri minore, Discursul istoriografic și exersarea memoriei identitare. Inserții poetice: *De rerum natura* și *Eneida* ca mituri identitare, Spre romanesc și carnavalesc: Petronius și Apuleius, Genul elegiac și resurecția corpului emoțional reprimat, Discursul elegiac intimist: Catul, Tibul, Propertiu, Ovidiu și ex-centrarea intimismului elegiac (artificiu și teatralitate).

Seminar: Titus Livius și conceptul de istorie-epopee, Lucrețiu și discursul iluminist, *Eneida* ca mit identitar, Satyricon-ul și carnavalescul culturii latine, Elegia latină: trăsături ale discursului intimist, Catul, Tibul, Propertiu, Ovidiu și intimitatea trucată.

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE:

Bloch, Raymond/ Cousin, Jean (1997), *Roma și destinul ei*, 2 vol., București, Ed. Meridiane.

Carcopino, Jerome.(1979), *Viața cotidiană în Roma la apogeul Imperiului*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.

Cizek, Eugen (1998), *Mentalități și instituții politice romane* (traducere de Ilieș Câmpeanu), București, Ed. Globus.

Cizek, Eugen (1994), *Istoria literaturii latine*, 2vol., București, Ed. Societatea Adevărul S.A.

Corti, Maria (2000), *Pentru o enciclopedie a comunicării literare*, Constanța ed. Pontica.

Crawford, Michael (1997), *Roma republicană*, București, Ed. Meridiane.

Deremetz, Alain (1995) *Le miroir des Muses. Poétique de la reflexivité a Rome*, Presses Universitaires du Septentrion.

Duță, Ilona (2007), *Literatura latină și complexul identitar*, Craiova, Ed. Universitaria.

Duță, Ilona (2014), *Identitate și intimitate. Corp(us)ul elegiac al literaturii latine*, Craiova, Ed. Universitaria.

De Coulanges, Fustel (1984), *Cetatea antică*, 2.vol, București, Ed. Meridiane.

Freedomille, J.C. (1968), *Dictionnaire de la civilisation romaine*, Librairie Larousse.

Grimal, Pierre (1973), *Civilizație romană*, 2 vol., București, Ed. Minerva.

Franga, Liviu, *Poetica latină clasică*, București, Editura Fundației „România de mâine”, 1997.

Petecel, Stella, *Agonistica în viața spirituală a cetății antice*, București, Ed. Meridiane, 2002

Pippidi, D.M., *Artele poetice în antichitate*, în vol. *Variații pe teme clasice*, București, Ed. Eminescu, 1981.

Rougemont (de) Denis, *Iubirea și Occidentul*, trad. de Ioana Feodorov, București, Ed. Univers, 2000.

Veyne, Paul, *Sexualitate și putere în Roma antică*, traducere de Gabriela Creția, București, Editura Humanitas, 2009.

**DENUMIREA DISCIPLINEI: CURS OPȚIONAL
LIMBA LATINĂ. EPIGRAFIE LATINĂ**

NUMĂR CREDITE: 2

AN / SEMESTRU: III, 2

NUMĂR ORE PE SĂPTĂMÂNĂ: 1 oră curs, 1 oră seminar

NUMĂR DE SĂPTĂMÂNI: 12

TIPUL DISCIPLINEI: opțională, de specialitate

OBIECTIVE: cunoașterea principalelor categorii de inscripții latine, interpretarea, traducerea și datarea unui text epigrafic latin, introducerea în studiul noțiunilor generale de limbă latină, pentru o mai bună receptare a textelor epigrafice latine; cunoașterea principalelor categorii de inscripții latine; interpretarea și traducerea unor inscripții latine; datarea și clasificarea unei inscripții latine; însușirea regulilor de abreviere; însușirea componentelor titlaturii imperiale și a atributelor sale; recunoașterea treptelor carierelor ordinilor romane;

recunoașterea principalelor formule epigrafice romane; completarea unei inscripții latine.

CONȚINUT: Curs inscripții către împărat, numite și inscripții onorifice, inscripții către zeițai, numite și inscripții votive, de la lat. votum=ofrandă, promisiune, juruință, inscripții către defuncți, numite și inscripții funerare (cele mai importante ca număr în economia epigrafiei latine), inscripții dedicate militarilor, decorări și așa numitele diplome militare sau honestae missiones (acte oficiale de acordare a cetățeniei romane militarilor din trupele auxiliare, după satisfacerea stagiului militar în unitățile trupelor auxiliare), inscripții ridicate cu prilejul unor lucrări de utilitate publică precum: apeducte, drumuri, canale, ziduri, columne, monumente, palate, case, orașe, caste etc., inscripții despre personaje importante din administrația centrală romană, din politica romană, din armata romană, dar și despre trimiși imperiali în provincii, guvernatori de provincii sau pur și simplu simpli militari romani care au fost decorați sau avansați în grad sau chiar în statut social, ceea ce numim cariere, echivalente cu cv-urile de astăzi.

Conținut seminar: Noțiuni introductive. Tipuri de inscripții., Traducerea inscripțiilor analizate la curs; Completarea inscripțiilor date, Plasarea inscripțiilor în categoria corespunzătoare; Recunoașterea abrevierilor din textele epigrafice studiate la curs și precizarea diferențele lor în funcție de contextele lor, Explicarea apartenenței personajelor, care apar în textele epigrafice de mai jos, la categoria socială corespunzătoare, Transcrierea numelor tuturor unităților militare care sunt prezente în inscripțiile aplicative, Precizări gramaticale asupra textului inscripțiilor analizat la curs

LIMBA DE PREDARE: română

EVALUARE: verificare

BIBLIOGRAFIE:

Cagnat, Renée *Cours d'Épigraphie Latine*, Supplément à la Troisième Édition. Ancienne Librairie Thorin et Fils, Albert Fontemoing Éditeur, Librairie des Écoles Française d'Athènes et de Rome du Collège de France et

de l'École Normale Supérieure, 4 Rue Le Goff, 4, Paris, Novembre, 1904.

- ****Inscripțiile antice din Dacia și Scythia Minor*, Colecție îngrijită de D. M. Pippidi și I.I. Russu, Seria prima, *Inscripțiile Daciei Romane, volumul I, (IDR, I)*, Introducere istorică și epigrafică, *Diplomele militare. Tăblițele cerate*, Adunate, însoțite de comentarii și indice, traduse în românește de Ioan I. Russu, Prefață de Acad. Prof. Ștefan Pascu, președintele secției de științe istorice, București, editura Academiei R.S.R., 1975.
- ****Inscripțiile antice din Dacia și Scythia Minor*, Colecție îngrijită de D. M. Pippidi și I.I. Russu, Seria prima, *Inscripțiile Daciei Romane, volumul II, (IDR, II) Oltenia și Muntenia*, Culese, traduse în românește și însoțite de comentarii și indici de Grigore Florescu și Constantin C. Petolescu, București, Editura Academiei R.S.R., 1977.
- ****Inscripțiile antice din Dacia și Scythia Minor*, Colecție îngrijită de D. M. Pippidi și I.I. Russu, Seria prima, *Inscripțiile Daciei Romane, volumul III, (IDR, III, 1) Dacia Superior 1, Zona de Sud-Vest (teritoriul dintre Dunăre, Tisa și Mureș)*, Adunate, însoțite de comentarii și indici, traduse de Ioan I. Russu în colaborare cu Milena Dušanić, Nicolae Gudea, Volker Wollmann, București, Editura Academiei R.S.R., 1977.
- ****Inscripțiile antice din Dacia și Scythia Minor*, Colecție îngrijită de D. M. Pippidi și I.I. Russu, Seria a II-a, *Inscripțiile din Scythia Minor, grecești și latine, volumul II, Tomis și teritoriul său, (IDR, II)*, Culese, traduse, însoțite de comentarii de Iorgu Stoian, indici de Al. Suceveanu, București, Editura Academiei R.S.R., 1987.
- ****Inscripțiile antice din Dacia și Scythia Minor*, Colecție îngrijită de D. M. Pippidi și I.I. Russu, Seria prima, *Inscripțiile Daciei Romane, volumul III, Dacia Superior 2, Ulpia Traiana Dacica Sarmisegetusa (IDR, III/2)*, Adunate, însoțite de comentarii și indice, traduse de Ioan I. Russu în colaborare cu Ioan PISOȘI Volker Wollmann, București, Editura Academiei R.S.R., 1980.